Bs Hu□nh Ng□c Tin -

Tăng phosphate máu là n□ng đ□ phosphate huy□t thanh > 4,5 mg/dL (> 1,46 mmol/L). Nguyên nhân bao g□m b□nh th□n m□n tính, suy tuy□n c□n giáp, và nhi□m toan chuy□n hóa ho□c toan hô h□p. Các đ□c đi□m lâm sàng có th□ cùng v□i h□ canxi máu và bao g□m tetani. Ch□n đoán b□ng đ□nh l□□ng phosphate huy□t thanh. Ph□□ng pháp đi□u tr□ bao g□m h□n ch□ l□□ng phosphate n□p vào và dùng thu□c trung hòa axit d□ch v□ g□n k□t v□i ph□t phát, ch□ng h□n nh□ canxi cacbonat.

1. NGUYÊN NHÂN TĂNG PHOTPHATE MÁU

Nguyên nhân th□□ng g□p gây tăng photphate máu là:

Gi□m bài ti□t phosphate trong th□n

Suy th□n n□ng (m□c l□c c□u th□n [GFR] < 30 mL/phút) làm gi□m bài ti□t đ□ đ□ tăng phosphate huy□t thanh. Khi□m khuy□t bài ti□t phosphate qua th□n khi không m□c b□nh th□n m□n tính cũng x□y ra trong gi□ suy tuy□n c□n giáp, suy tuy□n c□n giáp và □c ch□ tuy□n c□n giáp (nh□ do t□ng canxi máu, do d□ th□a vitamin A ho□c th□a vitamin D ho□c b□nh u h□t).

Tăng phosphate máu đôi khi là k□t qu□ c□a trao đ□i qua màng t□ bào c□a phosphate ra ngoài t□ bào l□n h□n kh□ năng bài ti□t qua th□n. S□ d□ch chuy□n qua t□ bào này x□y ra th□□ng xuyên nh□t □:

- B□nh toan ceton (m□c dù thi□u phosphate toàn b□ c□ th□)
- Các th□□ng t□n do nghi□n nát
- Không gây ch□n th□□ng tiêu c□ vân
- Nhi□m trùng toàn thân
- H□i ch□ng ly gi□i u

Tăng phosphate máu cũng có th□ x□y ra do s□ d□ng quá nhi□u phosphat qua đ□□ng ăn u□ng và th□nh tho□ng s□ d□ng ch□ ph□m th□t tháo có ch□a phosphate quá m□c.

Tăng phosphat máu có th□ là gi□ trong các tr□□ng h□p tăng protein máu (ví d□, trong đa u tu□ ho□c macroglobulin máu, r□i lo□n lipit máu, tan máu ho□c tăng bilirubin máu.

Xem ti□p t□i đây